

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈԼԵԿՏԻՎ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Ք. Երևան

2015 թվական, Օգոստոս 01

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիան և Հայաստանի գործատուների հանրապետական միությունը (այսուհետ՝ Կողմեր), համաձայն Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի, կնքում են Հանրապետական կոլեկտիվ պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր), որով սահմանվում են սոցիալ-աշխատանքային և դրա հետ անմիջականորեն կապված սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունների կարգավորման լրացուցիչ երաշխիքներ և Կողմերի համատեղ գործողությունները դրանց իրականացման համար: Կողմերը սոցիալական գործընկերության շրջանակներում ապահովում են Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-աշխատանքային և դրա հետ անմիջականորեն կապված սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունների կայուն զարգացումը, որը պետք է ուղեկցվի զբաղվածության մակարդակի բարձրացմամբ և սոցիալական համերաշխության ամրապնդմամբ:

Կողմերը համաձայնվում են, որ սոցիալական գործընկերությունը շահերի հավասարակշռման, սոցիալական համերաշխության ապահովման և խնդիրների լուծման արդյունավետ եղանակների որոշման հիմնական միջոցն է:

Կողմերը համաձայնվում են սոցիալական գործընկերության հիմնական նպատակների և առաջնահերթ խնդիրների, ինչպես նաև դրանց լուծման հիմնական ուղղությունների շուրջ, որոնք ամրագրվում են սույն Պայմանագրում:

Կողմերը համաձայնվում են՝ սոցիալ-աշխատանքային լրացուցիչ երաշխիքների իրացման կառուցակարգերը սահմանելիս հաշվի առնել Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության կոնվենցիաների և Եվրոպական վերանայված սոցիալական խարտիայի պահանջները:

Կողմերը պայմանավորվում են, որ աշխատանքային օրենսդրության և աշխատանքային իրավունքի նորմեր պարունակող, գործատուների և աշխատողների՝ աշխատանքային իրավունքների և շահերի պաշտպանության առումով էական նշանակություն ունեցող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը, բացառությամբ օպերատիվ կարգով որոշումների ընդունում պահանջող նախագծերի, ներկայացվում են Հանրապետական եռակողմ հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) կարծիքին՝ մինչև համապատասխան մարմնի կողմից դրանց ընդունումը:

Կողմերը կօժանդակեն աշխատանքի և սոցիալական պաշտպանության ոլորտի ռազմավարական միջոցառումների և ծրագրերի մշակմանը և իրականացմանը:

Կողմերը, սոցիալական գործընկերության համակողմանի զարգացման նպատակով, կաջակցեն գործատուների ճյուղային և տարածքային միավորումների և կազմակերպություններում արհմիությունների կայացմանը:

I. Աշխատողների անվտանգություն և առողջության պահպանում

Աշխատանքային գործունեության ընթացքում աշխատողների անվտանգության ապահովման և առողջության պահպանման նպատակով կողմերը պարտավորվում են.

1.1. աշխատողների անվտանգության ապահովման և առողջության պահպանման գործընթացներում արհմիության դերի, ինչպես նաև գործատուների

տնտեսական շահագրգռվածության և պատասխանատվության բարձրացման նպատակով, մշակել առաջարկություններ՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության մեջ փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ,

1.2. աջակցել աշխատողների առողջության պահպանման և անվտանգության ապահովման կանոնների ու նորմերի մշակմանը և ապահովել դրանց ներդրումը, նպաստել կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանությանն ուղղված քաղաքականության մշակմանը,

1.3. աջակցել աշխատանքային պայմանների մոնիտորինգի ժամանակակից համակարգերի ներդրմանը և ապահովել դրանց արդյունավետ շահագործումը,

1.4. յուրաքանչյուր տարի քննարկել աշխատողների առողջության պահպանման և անվտանգության ապահովման կանոնների ու նորմերի կիրառման և վերահսկման ընթացքը և ներկայացնել համապատասխան առաջարկներ,

1.5. աջակցել հիմնարկներին և կազմակերպություններին՝ ստեղծելու աշխատողների առողջության և անվտանգության պահպանման հարցերով զբաղվող ստորաբաժանումներ և հանձնաժողովներ,

1.6. ներկայացնել առաջարկություններ՝ աշխատանքի վայրում տեղի ունեցած դժբախտ դեպքերի քննության և հաշվառման միասնական կարգի սահմանման շուրջ:

II. Աշխատանք, աշխատավարձ և աշխատողների կենսամակարդակ

Արժանապատիվ աշխատանքի ապահովման նպատակով կողմերը պարտավորվում են.

2.1. աջակցել աշխատողների որակավորման բարձրացմանը՝ աշխատաշուկայի պահանջներին և տնտեսության կայուն զարգացմանը համապատասխան,

2.2. հավասար մրցակցության և աշխատողների շահերի արդյունավետ պաշտպանության նպատակով՝ աջակցել անօրինական աշխատանքի կրճատմանը,

2.3. աջակցել կոլեկտիվ պայմանագրերի կնքման պրակտիկայի ներդրմանը,

2.4. աջակցել անհատական աշխատանքային վեճերի արտադատական լուծման համակարգի ներդրմանը,

2.5. նպաստել միջազգային սկզբունքներին համապատասխան նվազագույն աշխատավարձի սահմանմանը,

2.6. ձեռնարկել միջոցներ արժանապատիվ աշխատանքի՝ միջազգայնորեն ընդունված չափանիշների ապահովման համար,

2.7. ձևավորել փոխհամաձայնեցված մոտեցումներ՝ ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված աշխատավարձի ինդեքսավորման մեխանիզմների վերաբերյալ,

2.8. աջակցել աշխատանքի վարձատրության ժամանակակից բազմազործոն համակարգերի մշակմանը և ապահովել դրանց ներդրումը,

2.9. աջակցել աշխատանքի և աշխատավարձի ոլորտում կանանց և տղամարդկանց հավասարության ապահովմանը,

2.10. քննարկել գործատուի անվճարունակության դեպքում աշխատանքի վարձատրության իրավունքի պաշտպանության մեխանիզմների մշակումը և ներդրումը՝ ԵՄ Արևելյան գործընկերության շրջանակներում,

2.11. ձևավորել փոխհամաձայնեցված մոտեցումներ՝ ՀՀ տարածքում կենսաապահովման նվազագույն բյուջեի կազմը և կառուցվածքը սահմանելու վերաբերյալ:

III. Աշխատաշուկա և զբաղվածություն

Բնակչության զբաղվածության խթանման, աշխատանքային ռեսուրսների զարգացման նպատակով՝ Կողմերը պարտավորվում են աջակցել.

3.1. աշխատաշուկայի զարգացման վիճակի ու դինամիկայի վերաբերյալ ամբողջական, ճշգրիտ տեղեկատվական համակարգի ներդրման և հետագա զարգացման ապահովմանը,

3.2. որակավորումների ազգային շրջանակի արդիականացմանը և կիրառմանը,

3.3. տնտեսության զարգացման պահանջներին համապատասխանող աշխատուժի առաջարկի ձևավորմանը,

3.4. երիտասարդների, կանանց, գյուղական շրջաններում բնակչության և հաշմանդամություն ունեցող անձանց կայուն զբաղվածության խթանմանը,

3.5. մասնագիտական կողմնորոշման արդյունավետ համակարգի ներդրմանը և զարգացմանը,

3.6. նախնական և շարունակական մասնագիտական կրթության ոլորտում գործատուների և արհմիությունների ներգրավվածության ընդլայնմանը և աշխատավայրում մասնագիտական ուսուցման (աշկերտության) և աշխատանքային պրակտիկայի կազմակերպմանը,

3.7. զբաղվածության տարեկան ծրագրերի մշակմանը և իրականացմանը, իրականացվող ծրագրերի մոնիթորինգի և գնահատման համակարգի ներդրմանը,

3.8. աշխատանքի տեղավորման ծառայություններ մատուցող ոչ պետական կազմակերպությունների արդյունավետ և թափանցիկ համագործակցության ապահովմանը,

3.9. միգրանտ աշխատողների շահերի պաշտպանությանը:

IV. Սոցիալական ապահովագրություն, սոցիալական պաշտպանություն

Վարձու աշխատողների սոցիալական պաշտպանվածության մակարդակը բարձրացնելու նպատակով Կողմերը ստանձնում են հետևյալ պարտավորությունները.

4.1. հաշվի առնելով կողմերի շահերը՝ միջոցներ ձեռնարկել պարտադիր և կամավոր կենսաթոշակային ապահովագրության համակարգի ներդրման և զարգացման ուղղությամբ,

4.2. միջոցներ ձեռնարկել արտադրությունում դժբախտ դեպքերից և մասնագիտական հիվանդություններից պարտադիր սոցիալական ապահովագրության արդյունավետ համակարգ ներդնելու ուղղությամբ:

V. Սոցիալ-տնտեսական ոլորտ

Կողմերը պայմանավորվում են փոխադարձ համաձայնության հիման վրա համատեղ մշակել և իրականացնել սոցիալ-աշխատանքային ոլորտի հետ անմիջականորեն կապված սոցիալ-տնտեսական հարաբերություններին վերաբերող

միջոցառումներ, որոնք միտված կլինեն արդյունավետ և կայուն զբաղվածության խթանմանը, գործազրկության մակարդակի կրճատմանը, սոցիալական պաշտպանվածության մակարդակի բարձրացմանը, ինչպես նաև նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը հետևյալ ուղղություններով.

5.1 աջակցել տնտեսական աճի կայունությանը և տնտեսության մրցունակության բարձրացմանը, այդ թվում՝ խթանել ընտանեկան և սկսնակ բիզնեսը՝ որպես աղքատության հաղթահարման և զբաղվածության ապահովման կարևորագույն միջոց,

5.2. աջակցել փոքր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացմանը, ինչպես նաև այս ճանապարհով ինքնազբաղվածության խթանմանը,

5.3. աջակցել տնտեսության գիտելիքահեն և աշխատատար ճյուղերում կոնկրետ ներդրումային նախագծերի խթանմանն ու իրականացմանը,

5.4. աջակցել ինովացիոն գործունեության զարգացմանը, այդ թվում՝ ինովացիոն կոնկրետ ծրագրերի իրականացմանը, ներառյալ ռեսուրսախնայողական և էներգախնայողական ծրագրերը:

VI. Հանձնաժողովի ձևավորման կարգը

6.1. Հանրապետական մակարդակում կոլեկտիվ բանակցությունների վարման, պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ապահովման, Պայմանագրի կիրարկումն ապահովելու նպատակով գործողությունների ծրագրի մշակման, Պայմանագրի կատարման ընթացքում ծագած խնդիրների քննարկման և Կողմերին համապատասխան առաջարկների ներկայացման նպատակով, Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո 20 օրյա ժամկետում Կողմերը ձևավորում են Հանձնաժողով:

6.2. Հանձնաժողովի նախագահը ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարն է:

6.3. Հանձնաժողովն ըստ անհրաժեշտության ձևավորում է աշխատանքային խումբ (խմբեր):

6.4. Հանձնաժողովը կազմվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի և Հայաստանի գործատուների հանրապետական միության ներկայացուցիչներից:

6.5. Կողմերից յուրաքանչյուրը Հանձնաժողովում պետք է ունենա հավասար թվաքանակով՝ 5-ական անդամ:

6.6. Հանձնաժողովում ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչների նշանակումը և փոփոխությունը կատարում է ՀՀ կառավարությունը, իսկ Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի և Հայաստանի գործատուների հանրապետական միության ներկայացուցիչներին՝ համապատասխանաբար նշված կազմակերպությունները:

6.7. Հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ պետք է ունենա մշտական փոխարինող:

6.8. Հանձնաժողովի անդամին փոխարինող անձը փոխարինման դեպքում ունի նույն լիազորությունները, որոնք ունի Հանձնաժողովի անդամը:

6.9. Հանձնաժողովի կազմի հաստատման հետ միաժամանակ հաստատվում է նաև Հանձնաժողովի անդամներին փոխարինողների ցանկը:

6.10. Հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայնի իրավունք:

6.11. Հանձնաժողովը գործում է Հանրապետական կոլեկտիվ պայմանագրի գործողության ողջ ժամանակահատվածում:

6.12. Հանձնաժողովը ձևավորման պահից 10 օրյա ժամկետում մշակում և հաստատում է Հանրապետական եռակողմ հանձնաժողովի աշխատակարգը:

VII. Հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները

Հանձնաժողովի նախագահը.

7.1. Կազմակերպում է Հանձնաժողովի աշխատանքները,

7.2. Ոչ պակաս քան երեք ամիսը մեկ անգամ հրավիրում և վարում է հանձնաժողովի հերթական, ինչպես նաև, ըստ անհրաժեշտության, արտահերթ նիստերը,

7.3. Հաստատում է Հանձնաժողովի աշխատանքային պլանները և ստորագրում հանձնաժողովի որոշումները,

7.4. Իր լիազորությունների սահմաններում, Հանձնաժողովի նիստերի միջև ընկած ժամանակահատվածում, Կողմերի ղեկավարների հետ անցկացնում է խորհրդակցություններ՝ օպերատիվ կարգով որոշումների ընդունում պահանջող հարցերի վերաբերյալ,

7.5. Ապահովում է Հանձնաժողովի գործողությունների և որոշումների հրապարակայնությունը,

7.6. Հանձնաժողովի նախագահի բացակայության դեպքում նիստը վարում է Կողմերի ղեկավարներից մեկը՝ Կողմերի համաձայնությամբ,

7.7. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունում իրավական ակտերի նախագծերի ներկայացման ժամանակ Հանձնաժողովի նախագահի կողմից հնչեցվում է նաև Հանձնաժողովի կարծիքը,

7.8. Հանձնաժողովի որոշումներն ուղարկում է ՀՀ վարչապետին:

VIII. Պայմանագրի կիրարկման ապահովումը, կատարման նկատմամբ հսկողությունը և տեղեկատվության տրամադրումը

8.1. Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո երկամսյա ժամկետում, Կողմերը հաստատում են Հանձնաժողովի կողմից մշակված և Պայմանագրի կիրարկումն ապահովելու նպատակով Կողմերին ներկայացված գործողությունների ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) կամ անհամաձայնության դեպքում, լրամշակման նպատակով համապատասխան առարկություններով, առաջարկություններով այն վերադարձնում են Հանձնաժողովի քննարկմանը:

8.2. Ծրագիրը Հանձնաժողովին վերադարձնելուց հետո ոչ ուշ, քան քսանօրյա ժամկետում, համապատասխան ուղղումներով, կրկին ներկայացվում է Կողմերի հաստատմանը:

8.3. Կողմերը պայմանավորվում են Պայմանագրի կատարման ընթացքի վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը և փաստաթղթերը փոխանցել Հանձնաժողով:

8.4. Պայմանագրի իրականացման ընթացքը լուսաբանելու նպատակով, Հանձնաժողովը զանգվածային լրատվական միջոցներով պարբերաբար հրապարակում է Հայաստանի Հանրապետությունում սոցիալական գործընկերության

զարգացման և սոցիալ-աշխատանքային հարաբերությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

8.5. Պայմանագրի կատարման նկատմամբ հսկողությունն իրականացնում է Հանձնաժողովը:

IX. Պայմանագրի փոփոխման և գործողության ժամկետները

9.1. Պայմանագրի փոփոխությունը նախաձեռնող Կողմը Հանձնաժողով է ներկայացնում փոփոխությունների վերաբերյալ գրավոր առաջարկ: Համապատասխան առաջարկությունը ստանալուց հետո՝ տաս աշխատանքային օրվա ընթացքում, Հանձնաժողովում սկսվում են բանակցությունները, որոնք պետք է ավարտվեն ոչ ուշ, քան մեկ ամսվա ընթացքում: Պայմանագրի փոփոխությունների համաձայնեցված նախագիծը Հանձնաժողովը՝ բանակցություններն ավարտելուց հետո, ներկայացնում է Կողմերի հաստատմանը:

9.2. Պայմանագրի տեքստը տպագրվում է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթում և տեղադրվում է Կողմերի պաշտոնական կայք-էջերում՝ այն ստորագրելուց հետո երկու շաբաթվա ընթացքում:

9.3. Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից և գործում է երեք տարի ժամկետով:

9.4. Պայմանագիրը կնքված է հայերեն լեզվով, երեք օրինակից, որոնք ունեն հավասարազոր իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է մեկական օրինակ:

Կողմերի ստորագրությունները

Հայաստանի
Հանրապետության
վարչապետ

Չ. ԱՐԲԻՆԻԱՆ

Հ. ԱՐԲԱՆՅԱՆ

Հայաստանի
արհմիությունների
կոնֆեդերացիայի նախագահ

Է. ԹՈՒՄԱՍՅԱՆ

Հայաստանի գործատուների
հանրապետական միության
նախագահ

Գ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

